

**Taide, kokemus ja maailma
Risteyksiä tieteidenväliseen taiteiden tutkimukseen**

Toimittanut Yrjö Heinonen

Sisällys

Johdanto	9
<i>Yrjö Heinonen</i>	
<i>Veijo Hietala, Altti Kuusamo, Päivi Lappalainen, Taru Leppänen, John Richardson, Liisa Steinby ja Susanna Välimäki</i>	
Taide, kokemus ja maailma	10
Viisi risteystä tieteidenväliseen taiteiden tutkimukseen	14
Ääni	21
<i>John Richardson ja Susanna Välimäki</i>	
<i>Yrjö Heinonen, Riitta Jytilä, Hanna Meretoja ja Juha Torvinen</i>	
Ääni ilmiönä	21
Äänellinen minuus ja soiva maailma	27
Lauluääni	36
Soitinäänet	46
Ääni elokuvassa, audiovisuaalisessa mediassa ja ympäristössä	52
Ääni ja kirjallisuus	58
Kuulokulmia elämään, kulttuuriin, maailmaan	65
Kuva	77
<i>Altti Kuusamo</i>	
<i>Katve-Kaisa Kontturi, Marjaana Markkula ja Jukka Sihvonen</i>	
Kuvan käsitteen muutoksia	77
Kuva ja mimesis	79
Kuva, funktio, konteksti	81
Kuva ja muistijärjestelmät	83

Kuvan muuttuvat tarinat	85
Kuvan tulkinnan peruskäsitteistöä	89
Ikonografiasta merkkijärjestelmäverrantoihin	103
Kuva ja media	107
Kirjallisuuden kuvakielestä	113
Feministinen kuvantutkimus	117
Loppukatsaus: ”kuvat kulkevat”	124

Kieli 133

Päivi Lappalainen ja Liisa Steinby

*Yrjö Heinonen, Veijo Hietala, Siru Kainulainen ja
Altti Kuusamo*

Arkikieli, tieteen kieli, taiteen kieli	133
Kielikäsitteet ja kirjallisuus	135
Kaunokirjallinen tyyli ja kirjallisuuden tyylikaudet	150
Kaunokirjallisen kielen erityisiä voimavaroja	164
Onko elokuva kieltä?	172
Kielen ja kuvataiteen suhteesta	177
Musiikki ja kieli	182
Kieli sanallisena ilmaisuvälineenä ja vastaavuusmallina	189

Väline 203

Veijo Hietala

*Kaisa Ilmonen, Aino Mäkikalli, Riikka Niemelä,
Susanna Paasonen, Jukka-Pekka Puro, Jukka Sihvonen ja
Jasmine Westerlund*

Johdanto	203
Välineen mediatutkimuksellista käsitehistoriaa	205
Väline teknologiana ja kokemuksen muotona	209
Välineen mediafilosofiaa	212
Teatlerin monet välineet	216

Kuva, väline, katsoja	223
Kirjallisuus minän ja maailman ymmärtämisen välineenä	229
Muutoksen välineet	235
Sukupuoli	241
<i>Taru Leppänen</i>	
<i>Marja-Leena Hakkarainen, Yrjö Heinonen, Veijo Hietala, Katve-Kaisa Kontturi, Lotta Käbkönen, Marianne Liljeström, Kukku Melkas ja Susanna Paasonen</i>	
Moninainen sukupuoli	241
Feministisiä ymmärryksiä sukupuolesta	244
Materiaalisuus, ruumiillisuus ja seksuaalisuus	249
Ero, toiseus ja kulttuuriset tekstit	256
Elävä kuva – elämän kuva?	264
Sukupuoli taiteentutkimuksessa	272
Kirjoittajat	278
Hakemisto	280